

Jaje kao suvenir

Danas, kada je svijet povezan različitim prometima i načinima, osim vezenih originalnih jaja koja pod prstima lako pucaju, umjetna vezena jaja od čvrstih materijala su podatnija kako za izradbu tako i za prijenos na manja i veća putovanja i služe kao znak sjećanja ili darivanja.

„Družina” – čuvari tradicije hrvatskih obiteljskih zadruga svehrvatska je nevladina udruga osnovana u Zagrebu 1992. godine sa ciljem upoznavanja i predstavljanja hrvatske tradicijske baštine u zemlji i svijetu putem različitih aktivnosti. Svoju godišnju aktivnost, „Družina“ bilježi u godišnjaku *Putovanja*, a prema potrebi objavljuje i druge publikacije, npr. *Umijeće ukrašavanja uskrasnih jaja-pisanica vezom (opletom) u istočnoj Hrvatskoj. Vodič kroz radionice* (Martina Vargek, 2014.), *Darivanje kruhom u običajima Hrvata* (1998.), *Nakon susreta s pastirima* (2002.), pjesmarica *Zapjevajmo danas. Vođinci, crkvene pučke popijevke* (autorica knjiga je Manda Svirac, 2016.) i dr.

Više o radionicama i drugim godišnjim programima „Družine“ iz Zagreba može se doznati na www.druzina.hr.

Publikacije, suvenirna jaja ili dijelove nošnje određenih nošnji moguće je naručiti na e-mail. druzina@druzina.hr.

Radionice se održavaju uz potporu Ministarstva kulture Republike Hrvatske.

UKRAŠAVANJE USKRSNIH JAJA

*opletom - vezom,
veženjem, krpanjem,
oplitanjem*

Između toliko raznih postojećih tradicijskih ili suvremenih tehnika, uskrсна jaja opletena svilenom, pamučnom ili vunenom niti jedinstvena je *hrvatska* tehnika. Na prijedlog „Družine“ iz Zagreba, Ministarstvo kulture Republike Hrvatske 2013. godine zaštitilo ju je kao **Umijeće ukrašavanja uskrasnih jaja-pisanica vezom (opletom) u istočnoj Hrvatskoj**. Ako je u knjizi Eduarda Polaka naslovljenoj *Bunte Eier aus aller Welt* (Oslikana jaja iz cijelog svijeta), Dortmund, 1980., od 80 primjera raznih tehnika oslikavanja iz cijelog svijeta pod br. 29 predstavljeno jedino jaje ove tehnike iz Širokog Polja kod Đakova (str. 62, *vezilja* je Ana Veselinović), onda ju slobodno možemo nazvati *hrvatskom* tehnikom. Vrijedno ju je upoznati, naučiti i znati upotrijebiti kao dio vlastitosti u sve prisutnijem globalnom ozračju i ponudi raznoga materijala i tehnika koje često ne prenose umijeće naših dostignuća. U novim okolnostima u kojima danas živimo puno više dolazi do izražaja sustavni i suradnički timski rad.

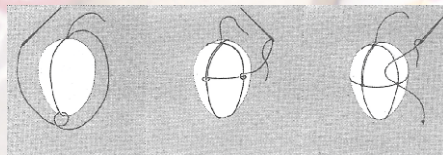

Postupak

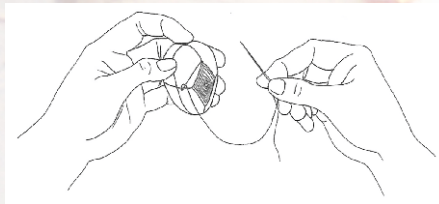
Jaje je potrebno:

- Ispuhati tako da ga se iglom probuši na oba kraja te snažnim puhanjem izluči sadržaj.
- Zatim se opere vodom (može se dodati malo alkoholnog octa) kako se ne bi zadržali loši mirisi.
- Kroz jaje se provuče obična nit šivanom iglom najprije u okomitom smjeru te ga se na taj način razdjeli na četiri polja. Po sredini ga se zatim podijeli vodoravno i dobije mrežica u liku 6 križića kao okosnica za vezenje.
- Nastavlja se nitima - pamučnim, svilenim ili vunanim - opletati u liku romba kombinirajući boje po vlastitom ukusu: četiri su romba oko jajeta i po jedan na svakome kraju. Ima ih dakako u boji hrvatske trobojnice a kao dodatci su kuglice, rese i dr.

Potreban materijal za rad: ispuhano jaje ili probušeno umjetno od raznih materijala, niti (pamučne, svilene ili vunene) i šivaća igla (dimenzije prema odabranim nitima).

Postavljanje osnove vezanja svilom, nacrtao mr. Velimir Salamon, Okolica Đakova

Vezanje svilom, izrada ornamenata, nacrtao mr. Velimir Salamon, Okolica Đakova

Djeca predškolskog uzrasta mogu na papiru uz pomoć boja ukrasiti „jaje“ u obliku rombova, tj. prenijeti motive i odabrati sklad boja te na taj način, prilagođeno dobi, upoznati ovaj način hrvatskog ukrašavanja uskrasnih jaja.

